

A Debreceni Ítéltábla az Ugrai Ügyvédi Iroda (FÉL CÍME., ügyintéző: dr. Ugrai Péter István ügyvéd) által képviselt FELPERES NEVE (FELPERES CÍME.) felperesnek -, a dr. Gulyás Ildikó ügyvéd (FÉL CÍME.) által képviselt ALPERES NEVE (ALPERES CÍME.) alperes ellen vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 2018. október 16-án meghozott I.G.40.028/2018/14. számú ítélete ellen a felperes részéről 16. sorszámon benyújtott fellebbezés alapján indult másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság a 14. sorszámon meghozott ítéletével a felperes keresetét elutasította.

Az ítélete indokolásában megállapított tényállás szerint az alperes 2011. január 26-tól kezdődően ügyvezetője (vezető tisztségviselője) a **ADÓS**.-nek (a továbbiakban: adós), amely gazdasági társaság - a felek által nem vitatottan - 2016. áprilisban fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe került.

Ennek ellenére az adós 2016. májusban - három részletben - összesen 20 329 286 Ft értékben vásárolt vágócsirkét a felperestől, a megvásárolt áru ellenértékéből azonban csupán 4 000 000 Ft-ot teljesített.

Az adós ellen számon felszámolási eljárás indult, amely eljárásban a Debreceni Törvényszék 2016. november 23-i kezdő időponttal elrendelte az adós felszámolását.

A felszámolási eljárásban a felperes a hitelezői igényét 16 329 286 Ft összegben bejelentette, a felszámoló pedig a bejelentett igényt nyilvántartásba vette.

A felszámoló által 2017. december 11-i fordulónappal elkészített I. számú közbenső mérleg adatai szerint az adós 1 516 000 Ft pénzeszközzel rendelkezik, tárgyi eszközeinek értéke 4 329 000 Ft, a követeléseinek összege 945 402 000 Ft, a kötelezettségeinek összege pedig 417 058 000 Ft.

A felperes a módosított keresetében „A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról” szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 33/A. §-ának (1) bekezdése alapján annak megállapítását kérte a bíróságtól, hogy az alperes mint az adós vezető tisztségviselője a társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, amelynek következtében a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése a felszámolási eljárásban meghiúsulhat.

Az alperes felelősségét megalapozó magatartásként azt jelölte meg, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezését követően az alperes a veszteséges gazdálkodást tovább folytatta, a felperestől további árut rendelt, annak ellenértékét azonban nem egyenlítette ki.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Előadta, hogy az adós 2016 áprilisában valóban fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe került, amelynek az volt az előzménye, hogy 2016. április 6-án a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal munkatársai ellenőrzést tartottak, amelynek során 991 547 Ft értékű lejárt szavatosságú, illetőleg jelöletlen árut találtak.

Az ellenőrzés tényéről a média is tájékoztatást adott, az eljáró hatóságok pedig az ellenőrzéssel egyidejűleg zárolták az adós bankszámláit.

Mindezekre tekintettel az adós partnereinek körében az a hír terjedt el, hogy az adós tönkrement, a beszállítók pedig - néhány termelőt kivéve - megszüntették az élő állat beszállítást, amellyel ellehetetlenítették az adós működését.

Állította ugyanakkor, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően minden tőle elvárható intézkedést megtett a fizetőképesség helyreállítása és a hitelezői veszteségek elkerülése érdekében. Ennek keretében intézkedett az adós zárolt bankszámláinak feloldása, valamint a kintlévőségek behajtása iránt, visszaigényelt 40 000 000 Ft általános forgalmi adót, továbbá több pénzintézetet is megkeresett annak érdekében, hogy hitelt nyújtsanak az adósnak az átmeneti likviditási gondjai megoldásához.

Ezekkel az intézkedésekkel ugyan a felszámolási eljárás elrendelését nem sikerült megakadályoznia, azonban álláspontja szerint e magatartások alkalmasak arra, hogy a Cstv. 33/A. §-a szerinti felelősség alóli mentesülését eredményezzék.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét nem találta megalapozottnak.

A kereset elutasítását azzal indokolta, hogy az adott esetben a felperes a hitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyó alperesi magatartásként azt jelölte meg, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően az alperes az adós nevében újabb árut vásárolt.

A felperes tehát a hitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyó alperesi magatartás következtében vált az adós hitelezőjévé.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint azonban a hitelezői igényt keletkeztető jogügylet létrejötté egyben nem minősülhet a hitelezői igényt figyelmen kívül hagyó ügyvezetői magatartásnak, ezért az nem alkalmas a Cstv. 33/A. §-a szerinti felelősség megállapítására.

Mindezekre tekintettel a további bizonyítási eljárás lefolytatását mellőzve a felperes keresetét elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak a módosított keresetében foglaltak szerinti megváltoztatását kérte.

Állította, hogy az alperesnek a Cstv. 33/A. §-a (1) bekezdése szerinti felelőssége megállapításához szükséges tényállási elemek mindegyikének fennállását bizonyította a perben, ezért az elsőfokú bíróságnak a kereset elutasító döntése jogszabálysértő és megalapozatlan.

Az, hogy a felelősség megállapításának alapjául szolgáló magatartás tanúsításának időpontjában (2016. május) az adós már fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt, továbbá, hogy a felszámolási eljárásban a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kiegyenlítése meghiúsulhat, az alperes maga sem vitatta.

Állította továbbá, az alperes azzal, hogy a már fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben lévő adós képviselőjében, az észszerű gazdálkodás követelményeivel ellentétes módon a veszteséges gazdasági tevékenységet tovább folytatta és további árut vásárolt, észszerőtlen és indokolatlan üzleti kockázattal járó - ezáltal pedig felróható - vezetői magatartást tanúsított, amely alapot ad a Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdése szerinti felelőssége megállapítására.

Hangsúlyozta, hogy az alperes mint az adós vezető tisztségviselője 2016. májusában nyilvánvalóan tisztában volt az adós pénzügyi helyzetével, ezáltal pedig azzal is, hogy a tőle megvásárolt áruk ellenértékét az adós nem lesz képes kiegyenlíteni. Az alperes ennek ellenére döntött az áruvásárlások mellett, amely vezetői döntésének következményeit viselnie kell.

A felperes álláspontja szerint az alperes által az ellenkérelmében megjelölt intézkedések nem voltak alkalmasak arra, hogy a felelősség alóli mentesülését eredményezzék.

Végül rámutatott arra, hogy - az elsőfokú bíróság megállapításával szemben - a hitelezői igényt keletkeztető jogügylet egyben minősülhet a hitelezők érdekeit figyelmen kívül hagyó, a Cstv. 33/A. §-a szerinti felelősséget megalapozó vezetői magatartásnak.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltség fizetésére kötelezését kérte.

Álláspontja szerint a felperes a perben nem tudta bizonyítani, hogy az alperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően vezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el.

Ezzel összefüggésben kiemelte, hogy az ellenkérelmében megjelölt intézkedések éppen a hitelezők érdekében, az adós gazdasági társaság működőképességének fenntartása érdekében megtett intézkedések voltak.

Állította továbbá, hogy a termelés folytatásával indokolatlan üzleti kockázatot nem vállalt, figyelemmel azokra a további intézkedéseire is, amelyekkel megpróbált hitelt szerezni a társaság számára, a kintlévőségeket pedig behajtani, ezáltal stabilizálni az adós pénzügyi helyzetét.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az ítéletábra megállapítása szerint az elsőfokú bíróság a felperes keresetét érdemben helyesen utasította el, az elutasításnak az ítéletben megjelölt indokaival azonban az ítéletábra nem értett egyet.

Az elsőfokú bíróság a kereset elutasítását azzal indokolta, hogy „a hitelezői igényt keletkeztető jogügylet létrejötte egyben nem minősülhet a hitelezői igényt figyelmen kívül hagyó ügyvezetői magatartásnak, ezért nem alkalmas a Cstv. 33/A. § szerinti felelősség megállapítására”.

Az elsőfokú bíróságnak ez a megállapítása azonban téves.

A Cstv. 33/A. §-ában megállapított felelősségi szabály célja ugyanis nem egy-egy hitelező ki nem elégitett követelése miatti érdeksérelem orvoslása, hanem az adós valamennyi hitelezőjének védelme azáltal, hogy a felszámolási eljárásban nyilvántartásba vett bármelyik hitelező kérelmére megállapíthatóvá teszi a vezető tisztségviselő felelősségét az általa vezetett gazdasági társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezése után tanúsított olyan magatartásért, amelynek következtében csökkent a hitelezői követelések fedezetéül szolgáló társasági vagyon, vagy a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése meghiúsulhat.

A felelősség megállapítása iránti pert a felszámolási eljárásba bejelentkezett bármelyik hitelező megindíthatja, tehát az is, aki csak a kifogásolt ügyvezetői magatartás következtében vagy azt követően vált az adós hitelezőjévé.

A Cstv. ugyanis a hitelezői pozíció meglétét a perindítás feltételeként állapítja meg, olyan rendelkezést azonban a jogszabály nem tartalmaz, amelyből az lenne levezethető, hogy az eredményes perlésnek az is feltétele, hogy a pert megindító hitelező már a kifogásolt ügyvezetői magatartás tanúsításának időpontjában is hitelezője legyen az adósnak.

Tény ugyanakkor, hogy a pert megindító hitelezőnek az eredményes perléshez minden esetben azt kell bizonyítania, hogy a kifogásolt ügyvezetői magatartás a tanúsításának időpontjában már meglévő adósi hitelezők érdekeit sértette, azzal ellentétes volt.

Mindebből pedig az következik, hogy a pert megindító hitelező hitelezői igényét keletkeztető jogügylet lehet egyben a Cstv. 33/A. §-a szerinti felelősséget megalapozó ügyvezetői magatartás, de csak akkor, ha az a tanúsításának időpontjában már meglévő hitelezők (tehát nem az ügyletkötéssel érintett hitelező) érdekeivel is ellentétben állt.

Emiatt abban az esetben, ha a pert olyan hitelező indítja, aki a kifogásolt ügyvezetői magatartás révén, vagy egyéb okból, de azt követően vált az adós hitelezőjévé, a saját hitelezői érdeksérelmének bizonyításával még nem alapozza meg a vezető tisztségviselő felelősségének megállapítását.

Ehhez ugyanis azt kell bizonyítani, hogy a sérelmesnek tartott magatartás az annak tanúsításakor már meglévő hitelezők érdekeivel is ellentétben állt.

Az adott esetben a felperes a módosított keresetében arra hivatkozással kérte az alperes felelősségének megállapítását, hogy az alperes azzal, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezését követően a gazdasági tevékenységet továbbfolytatta, az adós hitelezőinek érdekeivel ellentétes magatartást tanúsított, amelynek következtében a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése megghiúsulhat.

A felelősség megállapításának a jogszabályban megállapított feltételei közül azt, hogy a megjelölt magatartás tanúsítására az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezése után került sor, továbbá, hogy az adós elleni felszámolási eljárásban a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése megghiúsulhat, az alperes maga sem vitatta.

Az alperes felelősségének megállapításához azonban a perben a felperesnek azt is bizonyítani kellett, hogy a hitelezői igények kielégítésének esetleges megghiúsulása okozati összefüggésben áll az alperes általa megjelölt magatartásával, vagyis azzal, hogy az alperes (az adós nevében) 2016 májusában további árut vásárolt tőle.

Önmagában az alapján ugyanis, hogy az alperes a már fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben lévő adós nevében a gazdasági tevékenység továbbfolytatása érdekében árut vásárolt a felperestől, nem lehet megalapozottan megállapítani, hogy ezzel az alperes olyan, az adós akkor már meglévő hitelezőinek érdekeivel ellentétes magatartást tanúsított, amely miatt hiúsulhat meg a felszámolási eljárásban a hitelezők követeléseinek teljes kielégítése.

Egy már fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben lévő cég továbbműködtetése ugyanis nem szükségszerűen ellentétes a cég hitelezőinek érdekeivel.

A tevékenység folytatásából származó bevétel ugyanis fedezetül szolgálhat a hitelezői követelésekre, amely egy jelentősebb értékű eszközállománnyal vagy a követelések kielégítésére fordítható egyéb vagyoni fedezettel nem rendelkező adós esetében akár az egyetlen megtérülési esélyt jelentheti a hitelezők számára.

Az adott esetben azonban a felperes az általa sérelmesnek tartott alperesi magatartás megjelölésén túl olyan bizonyítékot a perben nem szolgáltatott, amely alapján a hitelezői igények esetleges kielégítetlensége és az alperes magatartása közötti okozati összefüggés fennállása megállapítható lett volna.

Az alperes kifogásolt magatartása következtében az adós vagyona nem csökkent (az adós nem eladott valamit, hanem árut vásárolt, amelynek az ellenértékét nem egyenlítette ki), ezért annak a hitelezők érdekeire gyakorolt negatív hatása abban nyilvánulhatott meg, hogy általa az adósnak egy újabb tartozása keletkezett, amely az ő követeléseik kielégítésének az esélyét csökkentette.

Ez a helyzet azonban nem szükségszerű következménye volt az alperes magatartásának, mivel lehetséges, hogy az adós vagyona már az alperesi magatartás tanúsításának időpontjában fennállt hitelezői követelésekre sem nyújtott fedezetet, ezáltal az újabb hitelezői igény keletkezése és a felszámolási eljárásban a hitelezői igények teljes mértékben történő kielégítésének megghiúsulása között nincs oksági kapcsolat.

Erre is tekintettel - az ítéletábra megállapítása szerint - az alperesnek a felperes által megjelölt magatartása abban az esetben adhatott volna alapot a Cstv. 33/A. §-a (1) bekezdésének második fordulata szerinti felelősség megállapítására, ha a felperes egyrészt állítja, másrészt bizonyítja, hogy az alperes sérelmezett magatartásának hiányában a hitelezői követelések a felszámolási eljárásban

teljes mértékben kielégíthetők lettek volna, tehát arra az alperes magatartásának következtében nem kerülhetett sor.

(Mivel a magatartás tanúsításának időpontjában a felperes még nem volt hitelezője az adósnak, a saját hitelezői igényének kielégítetlensége és az alperes magatartása közötti oksági kapcsolat fennállása - figyelemmel a korábban kifejtettekre - nem szolgálhatott alapul az alperes felelősségének megállapításához.)

Arra tekintettel, hogy a felperes az általa sérelmezett alperesi magatartás megjelölésén túl olyan bizonyítékot nem szolgáltatott, amely alapján a hitelezői igények teljes kielégítésének megghiúsulása és az alperes magatartása közötti okozati összefüggés megállapítható lett volna, az elsőfokú bíróság érdemben helyesen döntött a kereset elutasításáról.

Emiatt az ítélet tábla „A polgári perrendtartásról” szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. §-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét - az indokolásának a jelen határozatban foglaltak szerinti módosításával - helybenhagyta.

Az eredménytelen fellebbezést előterjesztő felperes a lerótt fellebbezési eljárási illetékből és a jogi képviselője ügyvédi munkadíjából származó saját másodfokú perköltségét a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján maga köteles viselni.

A pernyertes alperes a Pp. 81. §-ának (5) bekezdésében meghatározott módon a perköltségét a másodfokú eljárásban sem számította fel, ezért annak viseléséről az ítélet tábla a határozathozatalt mellőzte.

Debrecen, 2019. február 15.

Dr. Drexlerné dr. Karcub Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Szűcs Lajos s.k. előadó bíró, Szilágyiné dr. Karsai Andrea s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -